

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 5CoP/17/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5719203893
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslav Jamrich
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5719203893.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Miroslava Jamricha a členov senátu JUDr. Dagmar Cabadajovej a JUDr. Gabriely Veselovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: N. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, dieťa rodičov: matka Mgr. P. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. R. XX, práv. zast. AK JUDr. Repáň a partneri, s.r.o., so sídlom M. R. Štefánika 25, 036 01 Martin, IČO: 50 711 776 a otec Mgr. B. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XX, E. E., v konaní o návrhu matky na úpravu výkonu práv a povinností a určenie výživného, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 19P/181/2019-103 zo dňa 3. februára 2020, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti o úprave styku otca s maloletým dieťaťom **p o t v r d z u j e**.

V ostatných častiach ponecháva rozsudok okresného súdu **n e d o t k n u t ý**.

Žiadnemu z účastníkov konania **n e p r i z n á v a** nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd napadnutým rozsudkom rozhodol, že maloletý N., nar. XX.XX.XXXX sa zveruje do osobnej starostlivosti matky, ktorá ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Otec je povinný prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 150 eur mesačne od 23.09.2019 vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Dlh na výživnom za obdobie od 23.09.2019 do 31.01.2020 v celkovej výške 150 eur je otec povinný uhradiť najneskôr do 30.04.2020 k rukám matky. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým každý nepárny týždeň v kalendárnom mesiaci v sobotu od 10.00 hod. do 17.00 hod. počas prvých štyroch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia, následne je otec oprávnený stretávať sa s maloletým každý nepárny týždeň v kalendárnom mesiaci od soboty od 10.00 hod. do nedele do 17.00 hod. Otec si maloleté dieťa vyzdvihne v mieste bydliska matky, kde ho po ukončení styku matke aj odovzdá. Matka je povinná maloletého na styk s otcom riadne pripraviť a styk otca s maloletým umožniť. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Návrhom podaným na Okresnom súde Martin dňa 23.09.2019 sa matka domáhala, aby súd maloletého zveril do jej osobnej starostlivosti; otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 150 eur mesačne; upravil styk otca s maloletým - každý párný víkend v sobotu v čase od 13.00 - 16.00 hod. a každý nepárny štvrtok v čase od 16.00 - 18.00 hod. za jej prítomnosti. Na základe vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že rodičia maloletého nežijú v spoločnej domácnosti, pričom výkon rodičovských práv a povinností k maloletému doposiaľ nebol upravený súdnym rozhodnutím. Matka od opustenia spoločnej domácnosti s otcom, zabezpečuje osobnú starostlivosť o maloletého, v jej starostlivosti neboli šetrením pomerov v domácnosti zistené žiadne nedostatky. Súd dospel k záveru, že matka bude schopná zabezpečiť aj v budúcnosti stabilné výchovné prostredie pre maloletého.

Z uvedeného dôvodu zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky, ktorá ho bude zastupovať a spravovať majetok. Vo vzťahu k výživnému sa rodičia dohodli na výživnom vo výške 150 eur mesačne, ktorého výška je primeraná osobným, majetkovým a zárobkovým pomerom rodičov ako aj odôvodneným výdavkom maloletého dieťaťa. Zároveň medzi rodičmi nebola sporná ani výška dlžného výživného, ktoré vzniklo od podania návrhu do (23.09.2019) do 31.01.2020 v celkovej výške 150 eur. Súd určil otcovi povinnosť uhradiť dlh na výživnom najneskôr do 30.04.2020 k rukám matky. Na úprave styku otca s maloletým sa rodičia dohodnúť v priebehu konania nedokázali. K rozdeleniu domácnosti rodičov maloletého dieťaťa došlo až v decembri 2018, resp. definitívne v marci 2019. V tomto období mal maloletý jeden rok. Následne sa rodičia dohodli na stretávaní sa otca s maloletým dieťaťom v prítomnosti matky, čo trvalo až do času rozhodovania súdu. Pokiaľ matka trvala na pokračovaní styku v jej prítomnosti súd na uvedené nevidel žiaden objektívny, preukázaný dôvod. Ak sa rodičia dohodli, že sa styk bude realizovať v prítomnosti matky, uvedené realizovali 11 mesiacov. Túto dobu je možné jednoznačne označiť za dostatočnú. Rodičia mali dostatok času pripraviť dieťa na postupnú realizáciu styku v neprítomnosti matky, na to však rodičia ako keby rezignovali. Z uvedeného dôvodu súd rozdelil realizáciu styku otca s maloletým. Určil „adaptačnú, prechodnú dobu“, na obdobie 4 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia bez prespatia na každý nepárny týždeň v sobotu od 10.00 hod. do 17.00 bez prítomnosti matky, následne na každý nepárny týždeň od soboty od 10.00 hod. do nedele do 17.00 hod., i keď je naďalej toho názoru, že v tomto štádiu maloleté dieťa mohlo (malo) byť pripravené na styk s otcom s prespatím. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko zákon neustanovuje inak.

2. Proti rozsudku okresného súdu podala matka prostredníctvom právneho zástupcu v zákonom stanovenej lehote odvolanie proti výroku o stretávaní otca s maloletým dieťaťom. Maloleté dieťa mohlo vnímať prítomnosť otca v spoločnej domácnosti len 3-4 mesiace. V ostatnom období jeho vek neumožňoval plnohodnotné uvedomovanie si osôb v domácnosti a nemohlo dôjsť k fixácii dieťaťa na osobu otca. Dieťa je fixované na matku, a preto by malo prespávať v priestoroch u matky. Matka dieťaťu v styku s otcom nebráni. Prechodné adaptačné obdobie 4 mesiacov matka považuje za veľmi krátke. Žiada upraviť styk otca s maloletým tak, ako to uviedla vo svojom písomnom návrhu.

3. Otec sa k podanému odvolaniu matky vyjadril, že sa v celom rozsahu stotožňuje s napadnutým rozhodnutím okresného súdu. Súd rozhodol nestranne a nezaujate na základe dôkazov, dôkazných prostriedkov a dôkladného preskúmania celej situácie úpravy práv a povinností k maloletému a s týmto rozhodnutím sa plne stotožnila aj ustanovená kolízna opatrovníčka úradu sociálnych vecí a rodiny v Martine. Matka mu zámerne bránila počas realizovaného styku za jej prítomnosti navoliť vlastný program so synom. Skutočnosti v odôvodnení odvolania matkou sa nezakladajú na pravde a nie sú podložené žiadnymi relevantnými dôkazmi. Matka bez jeho súhlasu robí rozhodnutia vo v podstatných veciach týkajúcich sa dieťaťa.

4. Matka prostredníctvom právneho zástupcu k vyjadreniu otca uviedla, že otcov záujem o dieťa je iba predstieraný. Opäť poukázala na nutnosť prespávania dieťaťa s matkou. Tvrdí, že stretávaniu otca s maloletým nikdy zámerne nebránila. V ostatnom zopakovala predchádzajúce tvrdenia.

5. Otec sa návrhom doručeným na Okresný súd Martin dňa 12.03.2020 domáhal nariadenia predbežného (správne neodkladného) opatrenia, ktorým by súd maloletého zveril do osobnej starostlivosti matky a upravil jeho styk s maloletým. Okresný súd Martin uznesením č. k. 19P/181/2019 zo dňa 14.04.2020 návrh otca zamietol. Návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia vyhodnotil ako nedôvodný. V prvej časti (zverenie do osobnej starostlivosti) absentovala bezodkladnosť úpravy pomerov, pretože v tejto časti rozsudok č. k. 19P/181/2019-103 zo dňa 03.02.2020 nadobudol právoplatnosť dňa 21.02.2020. Druhú časť návrhu otca (úprava styku) okresný súd tiež vyhodnotil ako neodôvodnenú, pretože otec neuviedol skutočnosti, ktoré by zakladali potrebu bezodkladnej úpravy pomerov. Rozhodnutie 19P/181/2019-103 zo dňa 03.02.2020 v časti o úprave styku otca s maloletým ešte nenadobudlo právoplatnosť a preto matka nie je povinná sa ním riadiť.

6. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou konania v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 65a a § 66 CMP a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil z dôvodu jeho vecnej správnosti. V ostatných častiach ponechal rozsudok okresného súdu nedotknutý.

7. V zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

8. V zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. V zmysle ust. § 387 ods. 3 CSP odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

10. Odvolací súd konštatuje, že prvostupňový súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP, pričom výstižne a dostatočne odôvodnil, čo ho viedlo k vydaniu rozhodnutia a vyporiadal sa s rozhodujúcimi skutočnosťami. Rozhodnutie prvostupňového súdu zodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Odvolateľ v podanom odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti, s ktorým by sa okresný súd nevysporiadal a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový stav a následne prijaté právne závery. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd.

11. Pre zdôraznenie správnosti rozhodnutia odvolací súd ďalej uvádza nasledovné:

12. Odvolací súd konštatuje, že snahou súdu prvej inštancie bolo pri rozhodovaní postupovať v súlade so zásadou, podľa ktorej treba rozhodnúť v súlade s najlepším záujmom dieťaťa. Na strane druhej je však úlohou súdu rešpektovať, zachovať a garantovať práva rodiča, ktorému dieťa nie je zverené do osobnej starostlivosti.

13. Podľa slovenskej právnej úpravy, ktorá vychádza z medzinárodných dohovorov platí, že styk rodiča s dieťaťom je jedným s najdôležitejších práv ako rodiča, tak aj dieťaťa. Dôležitým kritériom je, aby stretávanie bolo v záujme maloletého dieťaťa a neohrozilo jeho zdravý psychický a fyzický vývin.

14. V zmysle § 28 ods. 1 a 2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti v celom ich rozsahu majú v zásade obaja rodičia. Rodič, ktorému maloleté dieťa nebolo zverené do starostlivosti uplatňuje svoju úlohu vo výchove dieťaťa prostredníctvom styku s dieťaťom. Zákon pritom dohodu rodičov o styku s maloletým dieťaťom, iba ak sa rodičia nedohodnú, upraví styk súd. Z citovaného plynie, že aj rodič, ktorému dieťa nebolo zverené do starostlivosti má právo v primeranom rozsahu podieľať sa na výchove dieťaťa, v starostlivosti oň i na budovaní citových a rodinných väzieb, je a stále zostáva rodičom so všetkými právami a povinnosťami z tohto vzťahu vyplývajúcimi. Realizuje sa to prostredníctvom styku tohto rodiča s dieťaťom. Je pritom treba mať na zreteli, že akákoľvek deformácia vzťahu rodič a dieťa v dôsledku odcudzenia sa neskôr len ťažko napráva. Pri rozhodovaní o rozsahu styku je dôležité zvážiť okolnosti tak na strane maloletého dieťaťa: ako jeho vek, zdravotný stav, vzťah k rodičovi, ktorý ho nemá v starostlivosti, doterajší spôsob a rozsah styku, denný režim; ako aj okolnosti na strane rodičov ako ich vzájomný vzťah, ich časové a ekonomické možnosti, rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a rodiča, spoje a podobne. Rodič má právo sa s dieťaťom sýkať, nie je to však jeho povinnosť. (Uznesenie Krajského súdu v Trnave č. k. 24CoP/28/2016 zo dňa 10.08.2016)

15. Na úprave styku otca s maloletým sa rodičia v základnom konaní nevedeli dohodnúť. Po preštudovaní spisu a spisového materiálu mal odvolací súd preukázané, že k rozdeleniu domácnosti rodičov maloletého dieťaťa došlo až v decembri 2018, resp. definitívne v marci 2019. V tomto období mal maloletý N. jeden rok. Následne sa rodičia dohodli na stretávaní sa otca s maloletým dieťaťom v prítomnosti matky, čo trvalo až do času rozhodovania súdu. Napadnutým rozsudkom okresný súd rozhodol, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým každý nepárny týždeň v kalendárnom mesiaci v sobotu od 10.00 hod. do 17.00 hod. počas prvých štyroch mesiacov od právoplatnosti napadnutého

rozhodnutia, následne je otec oprávnený stretávať sa s maloletým každý nepárny týždeň v kalendárnom mesiaci od soboty od 10.00 hod. do nedele do 17.00 hod. Matka v podanom odvolaní namietala najmä prespávanie maloletého u otca.

16. Pokiaľ matka trvala na pokračovaní styku v jej prítomnosti okresný súd na uvedené nevidel žiaden objektívny, preukázaný dôvod. Ak sa rodičia dohodli, že sa styk bude realizovať v prítomnosti matky, uvedené realizovali 11 mesiacov. Túto dobu aj odvolací súd považuje za dostatočnú. Rodičia mali dostatok času pripraviť dieťa na postupnú realizáciu styku v neprítomnosti matky a tiež na prespávanie maloletého N. u otca. Okresný súd postupoval správne, keď rodičom a maloletému ešte určil adaptačnú, prechodnú dobu, na obdobie 4 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia bez prespatia na každý nepárny týždeň v sobotu od 10.00 hod. do 17.00 bez prítomnosti matky, následne na každý nepárny týždeň od soboty od 10.00 hod. do nedele do 17.00 hod.. Ako už odvolací súd vyššie poznamenal, nemožno práva rodiča, ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti, upierať. V starostlivosti otca o maloletého N. neboli zo strany súdu alebo kolízneho opatrovníka zistené žiadne nedostatky. Otec aj maloletý sú schopní realizovať styk tak ako ho nariadil okresný súd. S uvedeným sa stotožnil aj kolízny opatrovník.

17. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil z dôvodu jeho vecnej správnosti.

18. Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 396 ods. 1 CSP a § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

19. V zmysle § 57 CMP O povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

20. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 Civilného mimosporového poriadku, v ďalšom texte už len „CMP“).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)